

Problēmas dzīvnieku patversmēs

Biedrība
«Dzīvnieku pansija Ulubele»
02.02.2021.g.

TIESISKĀ REGULĒJUMA PRASĪBAS UN TO PIEMĒROŠANA; PRAKTISKĀS PROBLĒMAS

- Dzīvnieku patversmes statuss
- Dzīvnieku patversmes finansiālās iespējas
- Atsauce uz MK noteikumiem Nr.266
- Patversmes dzīvnieku sterilizācijas prasība
- Patversmes dzīvnieku reģistrācijas prasība
- Neapzīmētu un/vai neregistrētu suņu nonākšana patversmē
- Patversmes dzīvnieku turēšanas vietu platības
- Kaķu turēšana dzīvnieku patversmēs
- Kaķēnu daudzums
- 15-tā turēšanas diena dzīvnieku patversmē
- Cilvēkresursu trūkums
- Atšķirības lielajās un mazajās patversmēs

DZĪVNIEKU PATVERSMĒ

- **speciāli aprīkota vieta**, kur izmitina izķertos, atsavinātos un bezpalīdzīgā stāvoklī nonākušos dzīvniekus (DzAL 1.panta 4.punkts);
- **valsts veterinārās uzraudzības objekts** (VetMedL 2.1 panta 7.punkts);
- **patversmes vai viesnīcas īpašnieks** var būt jebkura fiziska vai juridiska persona, kura ir reģistrējusies dienestā (MK noteikumu Nr.407 6.punkts)

Dzīvnieku patversme IR dzīvnieku turēšanas vieta
(pagaidu un/vai pastāvīga)

Dzīvnieku patversme NAV persona
(ne fiziska, ne juridiska)

DZĪVNIEKU PATVERSMES FINANSIĀLĀS IESPĒJAS

- **finanšu trūkums** patversmes uzturēšanai (elektrība, ūdens u.t.t.);
- **finanšu trūkums** neparedzētai dzīvnieku ārstēšanai

Dzīvnieku patversme veic sabiedriskā labuma darbību.

Finanšu problēmas no pašvaldību iepirkumu puses:

- Iepirkuma kritērijs – zemākā cena (!)
- Iepirkumā netiek paredzēts finansēt visas obligātās prasības (piemēram, apzīmēšana, reģistrēšana, sterilizācija, ES Lolojumdzīvnieka pases izsniegšana u.t.t.)

MK NOTEIKUMU NR.407 5.PUNKTS:

«Mājas (istabas) dzīvniekiem patversmēs un viesnīcās nodrošina prasības, kas noteiktas normatīvajos aktos par labturības prasībām mājas (istabas) dzīvnieku turēšanai, tirdzniecībai un demonstrēšanai publiskās izstādēs, suņa apmācībai un mājas (istabas) dzīvnieka īpašnieka un turētāja tiesībām un pienākumiem.»

MK noteikumi Nr.266 nosaka mājas (istabas) dzīvnieku:

- turēšanas prasības (sabiedriskā kārtība);
- atsavināšanas prasības (tirdzniecība);
- labturības prasības (dzīvnieka fizioloģija un etoloģija);
- demonstrēšanas publiskās izstādēs prasības;
- suņa apmācības prasības (formālas normas, bez konkrētām prasībām);
- īpašnieku un turētāju (fizisku personu) tiesības un pienākumus

MK noteikumu Nr.266 prasības nav 100% piemērojamas uz dzīvnieku patversmēm – nepieciešams konkretizēt, kuras prasības ir attiecināmas

DZĪVNIEKA STERILIZĀCIJA

- patversmē nedrīkst pieļaut dzīvnieku vairošanos (DzAL 40.pants);
- patversme nodrošina dzīvnieka sterilizāciju, ja 14 dienu laikā nav izdevies atrast tā īpašnieku vai turētāju (DzAL 41.panta otrā daļa);
- patversmē atsevišķi izvieto sievietes kārtas dzīvniekus un vīriešu kārtas dzīvniekus, ja tie nav sterilizēti (MK noteikumu Nr.407 27.3.punkts)

Ko darīt situācijās, kad dzīvnieks vecuma un/vai veselības stāvokļa dēļ nav pakļaujams sterilizācijai?

DZĪVNIĒKU REGISTRĀCIJA

- patversmē iekārto un uztur **vienotu dzīvnieku reģistru** (MK noteikumu Nr.407 24.punkts);

- Patversmes īpašnieks drīkst **atdot suni citai personai** tikai tad, ja suns ir apzīmēts un reģistrēts saskaņā ar normatīvajiem aktiem par mājas (istabas) dzīvnieku reģistrācijas kārtību. Apzīmēšanas un reģistrācijas **prasību nepiemēro** sunim, ko nodod citai patversmei. (MK noteikumu Nr.407 23.1 punkts);

- dzīvnieka **īpašnieks nodrošina** dzīvnieka reģistrēšanu un apzīmēšanu normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā (DzAL 6.pants); mājas (istabas) dzīvnieku tā **īpašnieks vai turētājs, ja īpašnieks to pilnvarojis**, reģistrē datubāzē (MK noteikumu Nr.491 6.punkts);

- dzīvnieku **īpašniekiem vai turētājiem** ir pienākums nodrošināt, lai suns līdz četrus mēnešu vecumam ir apzīmēts ar mikroshēmu, lai tam ir mājas (istabas) dzīvnieka pase un tas ir reģistrēts Lauksaimniecības datu centra mājas (istabas) dzīvnieku reģistra datubāzē. Ja suns līdz četrus mēnešu vecumam tiek atsavināts, iepriekš minētais pienākums izpildāms līdz atsavināšanas brīdim uz atsavinātāja vārda (VetMedL 59.panta 17.punkts)

- dzīvnieku LDC datubāzē var reģistrēt tikai dzīvnieka īpašnieks;
- dzīvnieku patversmei nav savas pieejas LDC datubāzē dzīvnieku reģistrēšanai;
- ir izņēmuma gadījums, kad nepiemēro apzīmēšanas un reģistrācijas prasību;
- visa izsekojamība darbībām ar dzīvnieku nodrošināma ar dzīvnieka apzīmēšanu un patversmes reģistru

NEAPZĪMĒTU UN/VAI NEREGISTRĒTU SUŅU NONĀKŠANA PATVERSMĒ

- MK noteikumu Nr.491 ieviešana vēl joprojām ir nepilnīga;
- dzīvnieku patversmēs uz 2021.gadu (obligāta reģistrācija kopš 2017.gada 1.janvāra!) vēl joprojām nonāk «mazliet (ar uzsvāru uz mazliet) vairāk čipētu suņu», bet tie nav reģistrēti

Problēma ir:

1) nevis dzīvnieku reģistrācijas nodrošināšanā dzīvnieku patversmē (no patversmes tiek atdoti reģistrēti suņi!), bet gan neregistrētu dzīvnieku ienākšana dzīvnieku patversmē! (īpašnieku bezatbildība, neregistrējot suņus);

2) apzīmēšanas un reģistrēšanas darbību nodalījumā

TURĒŠANAS VIETU PLATĪBAS (VISPĀRĒJĀS)

- patversmē iekārto sprostus, aplokus un telpas dzīvnieku turēšanai (MK noteikumu Nr.407 9.2.punkts);
- telpās, kurās tur dzīvniekus, sienas ir gludas, tīrāmas, mazgājamas un dezinficējamas; grīdas ir gludas, izturīgas pret mehāniskiem bojājumiem, tīrāmas, mazgājamas, dezinficējamas un nav slidenas; durvis un logi ir aprīkoti tā, lai nepieļautu dzīvnieku patvaļīgu izkļūšanu no telpas (MK noteikumu Nr.407 10.punkts);
- dzīvnieka turēšanai paredzētais sprosts ir aprīkots ar guļamvietu; numurēts; izturīgs pret mehāniskiem, ķīmiskiem bojājumiem, izgatavots no nerūsējoša un dzīvnieku veselībai nekaitīga materiāla; aprīkots ar plāksnīti, kurā norādīta šo noteikumu 24.3., 24.4. un 24.5.apakšpunktā minētā informācija par dzīvnieku (MK noteikumu Nr.407 12.punkts)

Pašlaik noteikumi paredz ļoti vispārējas prasības

TURĒŠANAS VIETU PLATĪBAS (SUNĪEM)

- turot suni sprostā vai telpā, tam nodrošina vismaz piecus kvadrātmetrus lielu platību (MK noteikumu Nr.407 45.punkts);
- turot suni aplokā, nodrošina viņa fizioloģijai atbilstošu teritoriju (MK noteikumu Nr.407 46.punkts);
- ja suni pastāvīgi tur piesietu ārpus telpām, dzīvnieka īpašnieks vai turētājs nodrošina sunim suņa augumam atbilstošu būdu vai mītni (kas garumā, augstumā un platumā pārsniedz suņa izmērus ne mazāk kā par 30 centimetriem), kur patverties nelabvēlīgos laika apstākļos un kur ir pakaiši vai cits silts grīdas segums (MK noteikumu Nr.266 17.4.punkts)

Pašlaik noteikumi paredz ļoti vispārējas prasības

TURĒŠANAS VIETU PLATĪBAS (KAĶIEM)

- ja kaķi tur individuālā sprostā (kas novietots telpā), sprosts nedrīkst būt mazāks par kvadrātmētru (MK noteikumu Nr.407 48.punkts);
- turot kaķi telpā, nodrošina platību, kas nav mazāka par 4,5 kvadrātmetriem; guļamvietu vismaz 90 centimetru augstumā no zemes; telpas griestu augstumu vismaz 1,8 metrus (MK noteikumu Nr.407 50.punkts);
- ja kaķi tur slēgtā telpā, tam nodrošina uzturēšanās platību, kas nav mazāka par pieciem kvadrātmetriem, ja kaķis ir vecāks par sešiem mēnešiem (MK noteikumu Nr.266 23.3.punkts)

Atšķirīgas prasības MK noteikumos Nr.407 un Nr.266

TURĒŠANAS VIETU PLATĪBAS MĀJAS (ISTABAS) DZĪVNIEKIEM

Vai ir nepieciešams noteikt atšķirīgas prasības dažādās turēšanas vietās?

Vai dzīvnieku turēšanas platības būtu vienādi attiecināmas gan uz dzīvnieka turēšanu mājās, dzīvnieku audzētavā, dzīvnieku patversmē vai jebkurā citā turēšanas vietā?

KAĶU TURĒŠANA DZĪVNIEKU PATVERSMĒ

- kaķi **drīkst turēt tikai telpā** (MK noteikumu Nr.407 47.punkts);
- ja kaķi tur sprostā, tam **nodrošina pastaigas ārpus patversmes telpām īpaši ierīkotā laukumā**. Pastaigu laukumu ierīko tā, lai tas būtu no visām pusēm iežogots un lai dzīvniekam tiktu nodrošināta nepieciešamā kustību brīvība (MK noteikumu Nr.407 49.punkts);
- kaķis, kas ir vecāks par sešiem mēnešiem, var **brīvi uzturēties ārpus tā īpašnieka vai turētāja valdījumā vai turējumā esošās teritorijas**, ja kaķis ir sterilizēts (MK noteikumu Nr.266 21.punkts)

Ko darīt ar kaķiem, kuri nav socializējami, nav nododami adopcijai, bet var dzīvot līdzīgi kā bezsaimnieka kaķu kolonijas kaķi?

KAĶĒNU PROBLĒMA – KATRU VASARU

- Vasaras mēnešos saņemam neskaitāmus zvanus par pieklīdušām kaķenēm ar kaķēniem. 80% gadījumu cilvēki šo kaķi jau ilgstoši ir barojuši (dārzā, pagalmā, šķūnītī), bet uz patversmi zvana tikai tad, kad kaķim piedzimst kaķēni, nevis laicīgi informē, ka ir pieklīdis kaķis.
- Tāpat problēma ir arī tāda, ka ne vienmēr šie cilvēki pēc sterilizācijas vēlas šo ielas kaķeni ņemt atpakaļ un turpināt barot, bet uzskata, ka kaķim jādzīvo patversmē, kaut arī kaķis visu mūžu dzīvojis uz ielas un ir mežonīgs.

Pavisam mazu kaķēnu izbarošanas / aprūpes problēma patversmēs - brīvprātīgās aprūpes pagaidu māju princips šobrīd ir liegts?

15-TĀ TURĒŠANAS DIENA DZĪVNIĒKU PATVERSMĒ

- dzīvnieka eitanāziju atļauts veikt, ja klaiņojošam dzīvniekam 14 dienu laikā nav atrasts tā iepriekšējais īpašnieks vai jauns turētājs (DzAL 50.panta 5.punkts);
- patversme nodrošina dzīvnieka sterilizāciju, ja 14 dienu laikā nav izdevies atrast tā īpašnieku vai turētāju (DzAL 41.panta otrā daļa);
- ja 14 dienu laikā nav izdevies atrast dzīvnieka īpašnieku vai turētāju, patversmes īpašniekam ir tiesības dzīvnieku atdot īpašumā citai personai, paturēt patversmē, nodot turēšanā citai patversmei vai eitanazēt (MK noteikumu Nr.407 23.2.punkts);
- ja dzīvnieki patversmē uzturas ilgāk par 14 dienām, dzīvniekus apstrādā pret iekšējiem un ārējiem parazītiem (MK noteikumu Nr.407 26.punkts)

Tiesību normas reglamentē 14 turēšanas dienas dzīvnieku patversmē. Kas notiek 15-tajā dienā? Brīvi interpretējams

CILVĒKRESURSU TRŪKUMS

- cilvēkresursu trūkums mazpilsētu patversmēs;
- brīvprātīgā darba kultūras nepietiekams līmenis, trūkst atbildības un pastāvības no brīvprātīgo palīgu puses
- brīvprātīgā darba organizēšanas un koordinēšanas pienākumi kā papildus darbs dzīvnieku patversmē

Nepieciešamība pēc brīvprātīgā darba pamatnostādņēm,
apmācībām patversmēm?

ATŠĶIRĪBAS LIELO PILSĒTU UN MAZPILSĒTU/LAUKU PATVERSMĒS

- Finansiālās iespējas – saimnieciskā darbība, ziedojumi;
- Brīvprātīgā darba attīstība – lielās pilsētās nodrošināma kvantitāte, kas ne vienmēr ir kvalitāte;
- Iedzīvotāju attieksme un apziņa par dzīvnieku turēšanu – piemēram, laukos aktuālāk jūtama nepieciešamība cilvēkiem skaidrot, ka mājdzīvnieks ir draugs, nevis tikai mājas sargs, ka vajag čipēt un kur nu vēl sterilizēt

Sabiedrības empātija, izglītošana labturības un turēšanas prasību pamatbalsts dzīvnieku patversmēm?

Paldies par uzmanību!

Ilze Džonsone

Biedrība

«Dzīvnieku pansija Ulubele»

Valdes locekle

ulubele@ulubele.org

www.ulubele.org

t.29216113